

LLUIS MILLA

L'AMO DEL GOS

SAINET MIG HISTORIC
EN UN ACTE I EN PROSA

BARCELONA

3
LLIBRERIA MILLÀ.—SANT PAU, 21

1929

Digitized by the Internet Archive
in 2014

L'AMO DEL GOS

SAINET MIG HISTORIC EN UN
ACTE I EN PROSA, ORIGINAL

D'EN

LLUIS MILLA

Estrenat al Teatre "*Centre Industrial*" (Vich)
Vetlla del 17 de Març de 1929.

1.^a EDICIÓ: 500 EXEMPLARS

BARCELONA
LLIBRERIA MILLÀ. - SANT PAU 21

1 9 2 9

REPARTIMENT

<i>Sr. Saladrigas</i>	. . .	<i>Sr. M. Casanovas</i>
<i>Niteta</i>	<i>Srta. M. Reguant</i>
<i>Nonito.</i>	» <i>J. Coma</i>
<i>Ton</i>	» <i>J. Subirana</i>
<i>Canut</i>	» <i>I. Berenguer</i>

L'ACCIÓ SE SUPOSA A VICH.
DRETA I ESQUERRA DEL ACTOR.

Es propietat del autor que's reserva tots els drets que la llei l'hi concedeix.

La *Sociedad de Autores Españoles* es l'encarregada del còbro de drets de representació.

Que fet el dipòsit que marca la llei de propietat intel·lectual.

ACTE UNIC

DECORACIO: Sala d'un advocat de relativa importància. Porta d'entrada en segon terme lateral dreta. Al mig del fons, balcó. Taula escriptori, amb silló, a l'esquerra, primer terme, amb tinter, papers, etc. Detalls propis del lloc d'acció.

ESCENA PRIMERA

CANUT, *criat de la casa, en mànegues de camisa, i amb uns espolsadors, apallissant els mobles per a treure'ls-hi la pols. Balcó i porta d'entrada tot obert. Al compàs dels cops que dóna als mobles, hi canta una cançó de poca-solta. En NONITO, jove una mica nyicris, però decidit, entra a escena per la porta de la dreta.*

NONI. Alsa, alsa! Quin boxeo de mobles! Veiam si'n sortiràs campió d'aquest *match*, Canut.

CANU. Ah, és vostè, senyoret Nonito!

NONI. Jo mateix tal com me veus.

CANU. Com s'ha atrevit a entrar fins aquí al despaitx!

NONI. Perque tot ho he trovat obert de bat a bat.

CANU. Es perque surti la pols.

NONI. La pols surt i entro jo.

CANU. Però...

NONI. No hi posis peros ni peres. Vinc decidit a parlar amb el meu amor.

CANU. Amb mí! No dec ésser jo, eh?

NONI. No. Tu ets massa lleig.

CANU. Lleig! No pas per tothom ho soc: que la Quitèria del forn...

NONI. Si fins el nom tens lleig. Canut! Una cosa tan buida. Canut!

CANU. Doncs miri, la Quitèria em troba molt ple.

- NONI. Deixem-la estar a la Quitèria, i anem per la meva estimada.
- CANU. La senyoreta Niteta, vol dir !
- NONI. Sí. La filla del teu amo.
- CANU. Dispensi, senyoret Nonito, això d'amo...
- NONI. Doncs que vols que diga, el teu principal?
- CANU. Això ja m'agrada més.
- NONI. Vui parlar amb la filla del teu principal, i com que per arribar al principal és precis passar per l'entressol, i tu ho vens a ésser l'entressol, a tu vinc.
- CANU. Està molt ben dit això.
- NONI. Deixa'm acabar.
- CANU. Aboqui.
- NONI. A tu vinc: et dono una pesseta en calderilla, perquè no la tinc en plata, i et dic que portis aquí a l'hermosa Niteta.
- CANU. Això...
- NONI. Això, que?
- CANU. Això de la pesseta, encara que en peces menudes, ho trobo bé. El que no trobo és la mena de manera que la senyoreta parli a soles amb vostè, perquè si el meu principal els hi atrapa...
- NONI. Que!
- CANU. Que pot tenir per cosa segura que el farà sortir pel balcó.
- NONI. El senyor Saladrigas no'm coneix. I si fos cas que ens atrapés, dient-li que vinc per una consulta d'advocat, com que ell ho és, estarem salvats.
- CANU. Li farà pagar la consulta, que ell no treballa pas de franc.
- NONI. No hi fa res: pagaré.
- CANU. Dos duros.
- NONI. No. He dit una pesseta.
- CANU. Per mi, sí. Per ell dos duros.
- NONI. Tu cobra primerament. Té, aquí tens la pesseta.
- (Ara li dóna i ell la compta).*
- CANU. Noranta-cinc cèntims hi han.
- NONI. No en tinc més de solts.

- CANU. I aquesta pessa porta perilla: és francesa: No les volen.
- NONI. Ja t'he dit que no en tinc cap més de sola.
- CANU. No hi fa res: dongui-me-la acompanyada.
- NONI. Ves, ves: no siguis bromista. Ves a avisar a la senyoreta que jo soc aquí.
- CANU. Es que...

ESCENA II

Dits i NITETA per l'esquerra.

- NITE. Que veig! Nonito...
- NONI. Niteta! Carat-melo dols.
- NITE. Nonito! Pa de pessic meu.
- NONI. Platet de crema.
- NITE. Confitura del meu cor!
- NONI. Arrop de la meva vida.
- CANU. Ui, ui! Amb tanta dolçor potser em faran agafar mal de caixal.
- NONI. Que dius, Canut!
- CANU. Que ho tanco tot i que vostès ja poden anar fent, perque jo no veig res.
- (Tanca el balcó).*
- NONI. Escolta, Canut.
- CANU. Mani.
- NONI. Torna'm la calderilla.
- CANU. Ai, ai! Per que?
- NONI. Perque la Niteta ha vingut sense la teva intervenció.
- CANU. Ara és vostè el que està de broma. Je, je!
- NONI. No estic de broma, que ho dic en serio.
- CANU. Bé prou que me la guanyaré la pesseta vigilant que no els sorprengui el senyor Saladrigas.
- NONI. Si ho fas així, està bé. Ja pots marxar.
- CANU. (No't creguis que vigili gaire més de noranta cinc cèntims amb una pessa falsa. No soc pas tonto jo. Anem a veurer si puc atrapar a la Quitària del forn.)

(Se'n va per la dreta).

ESCENA III

NONITO i NITETA.

- NONI. Niteta !
NITE. Nonito !
NONI. M'estimes ?
NITE. Molt.
NONI. Fins on ?
NITE. Fins al Cel. I tú ?
NONI. Jo més amunt. Set pisos més amunt. Fins al *séptimo cielo*. Que't sembla ?
NITE. Que caldrà assensor per a pujar-hi.
NONI. El que cal és que tu m'estimis força, força.
NITE. No tinc més forces per a estimar-te.
NONI. Niteta, que ets bonica !
NITE. Nonito, que ets atrevit ! Com has pogut arribar fins aquí !
NONI. Perque tot ho he trobat obert.
NITE. Es que el meu pare està a punt de venir, i si em troba aquí amb un desconegut... Perque a tú no't coneix, veritat ?
NONI. No que no'm coneix : però ja'm coneixerà quan ens casem.
NITE. Casar-nos, dius !
NONI. Que no ho vols ésser tú ben meva com jo ja soc ben teu ? Lladre !
NITE. Lladre em dius ! Que t'he robat !
NONI. El cor, el cor m'has robat : que no me'l trobo en en lloc de la persona.
NITE. Busca bé, que te'n trobaràs dos de cors : el teu i el meu, que'l que me l'ha robat ets tú.
NONI. Així digues que tots dos ho som de lladres !
NITE. Tots dos, sí.
NONI. Ja que ho som, just és que ens ajuntem de mans, que anem a cercar un capellà i que ens tiri el llaç.
NITE. El llaç com als gossos !
NONI. El llaç matrimonial vui dir, tonta.

- NITE. Ai, que això no pot ésser! Ai, que som molt desgraciats! Ai, que tú no pots ésser meu! Ai, que jo no puc ésser teva! Ai, ai!
- NONI. Ai, ai! Per que no?
- NITE. Perque el meu pare vol casar-me amb un altre.
- NONI. Això passa en moltes comèdies, però tot s'arregla a la fi.
- NITE. Es que el meu pretendent és molt ric.
- NONI. Jo no soc pobre.
- NITE. Te molt terreny a les afores de Barcelona en un lloc que hi te de passar-hi un tramvia, i aquests terrenys guanyaran molt.
- NONI. Jo també en tinc de terrenys fora de Barcelona.
- NITE. Però tú no deus tenir tramvia.
- NONI. No, això no.
- NITE. Ho veus! Ell té més aventatges que tú als ulls del meu pare que és un bon xic avar.
- NONI. I quí és aquest pretendent? El conec jo?
- NITE. Es el senyor Màrfegues, un procurador de Santa Perpètua de la Moguda.
- NONI. Aquell vell!
- NITE. Sí que ho és de vell. Per això que és vell és que no'l vui jo.
- NONI. Si fos jove sí que'l voldries, eh? Pels terrenys i el tramvia el voldries!
- NITE. No, no. Ni amb tramvia, metro ni funicular el vui. Jo sols t'estimo a tú.
- NONI. Com en les comèdies, igual que en les comèdies. Ja ho arreglaré jo això.
- NITE. Ho veig difícil, perque el senyor Màrfegues...
- NONI. Deixa't de màrfegues ara.
- NITE. Es que el meu pare essent advocat com és i el meu pretendent procurador...
- NONI. Que procuri per ell, que jo ja procuraré per mí.
- NITE. Que penses fer?
- NONI. De moment presentar-me al teu pare i demanar-li la teva mà.
- NITE. Es nútil. Et dirà que no.
- NONI. Ja veurem lo que'm dirà.
- NITE. Si massa insisteixes, com que té el seu gènit,

d'una puntada de peu al... al darrera de la panxa, et farà sortir al carrer.

NONI. Això és bo per dir. Però jo no soc pas feble. Encara que set-mesó, soc un Sanson.

NITE. De nom sí que ho ets. Nonito Sanson. No és així com te dius?

NONI. Sí. De nom i de fets ho soc de Sanson.

NITE. No ho sembles pas!

NONI. Es que tú encara no m'has vist per dintre. Vui dir que no coneixes la meva força de voluntat.

NITE. Així i tot...

NONI. Triomfarem, no ho dubtis Nititeta meva.

NITE. Ai, Noninito meu, som molt desgraciats.

NONI. No sé per que!

NITE. Perque sí que ho som.

NONI. No ho diguis això. No ho pensis. M'agafa defalió, tinc mal de cor...

NITE. Que no has esmorzat encara? Ja és hora.

NONI. Xacolata i cafè amb llet sucant-hi dos llonguets i una ensiamada, he esmorzat.

NITE. I doncs per que dius que't sens amb defalió?

NONI. Perque ets tú qui me'l fa sentir amb el teu pessimisme...

(De cop refent-se.)

Però no, no. Ara més que mai devem mostrar fortitud. No tinguís por, Niteta. Dintre meu porto un canó del 42 a punt de disparar.

NITE. Animo! Animo, doncs i... I dispara'l aqueix canó. Si és precis jo te l'encendré.

NONI. Així m'agrades, Niteta meva.

NITE. Valor.

Sentint passos per la dreta.)

Ai! El meu pare.

NONI. Si que ha vigilat bé aquell ximplet d'en Canut.

ESCENA IV

Dits i el Sr. SALADRIGAS advocat. Ve amb uns plecs com escriptures.

SR. S. Eh! un jove aquí!

NITE. Sí. Un jove que ha vingut per...

NONI. Per a fer-li una consulta. Sí, senyor, una consulta d'advocat.

SR. S. Essent així...Deixa'ns sols, noia.

NITE. Molt bé diu papà.

NONI. (Retira't, però escolta darrera de la porta).

NITE. (Així ho faré).

(Se'n va per la dreta).

SR. S. Permeti'm que'm posi en situació, jove.

NONI. Posi's com vulgui.

(El Sr. SALADRIGAS es treu l'abric es posa un casquet, seu a la seva taula escriptori, neteja les ulleres, se les cala, d'una capça de rapé pren un polvo, i per fi, diu)

SR. S. Segui.

NONI. Gràcies.

(Ho fa davant i junt a la taula.)

SR. S. Ja pot anar dient. L'escolto.

NONI. Començaré dient-li que jo estic enamorat.

SR. S. I pot ser no sap la casa?

NONI. Sí, senyor, que la sé.

SR. S. Vagi dient.

NONI. Estic enamorat com un burro, permeti la comparació.

SR. S. Està bé. Vagi dient.

NONI. Sí, senyor: un burro com vostè...

SR. S. Que diu ara, jove!

NONI. Com vostè pot comprendre, si és que ho ha estat mai.

SR. S. No crec haver-ho estat mai de burro, ei, que jo ho sàpiga.

NONI. Ni quan se va casar?

SR. S. Home, tan dirà...

- NONI. No va casar-se enamorat vostè?
- SR. S. Ah, això sí. Molt enamorat.
- NONI. Doncs això és lo que he volgut significar.
- SR. S. Vagi dient.
- NONI. Estic enamorat d'una noia molt maca.
- SR. S. Sempre ho són de maques les noies de qui ens enamorem.
- NONI. Es que aquesta ho és molt.
- SR. S. No li faré la contra. Deia que vostè està enamorat d'ella?
- NONI. Sí, senyor.
- SR. S. I ella ho està de vostè?
- NONI. També. Molt.
- SR. S. Doncs cap a la Vicaria falta gent. Casin-se.
- NONI. Aquí està la dificultat i en aquest punt comença la consulta.
- SR. S. Vagi dient.
- NONI. Es el cas que el pare de la noia del meu amor, que és un bon xic agarrat, vol casar-la amb un vell estantís. Compren el sentit del cas?
- SR. S. Vaig comprenent.
- NONI. Tant ella com jo, no sabem que fer per a poguer-nos unir legalment, perque això, sí, tot ho volem fer amb legalitat. Tot pel conducte legal. Però com fer desistir al pare del casament del vell?
- SR. S. Ella és bona noia?
- NONI. Molt bona. Es una pera confitada.
- SR. S. *(Pren un polvo.)*
Caratzus! Vui dir, si és dòcil, obedient...
- NONI. Molt. Tinc per segú que no farà res que no ho aconcelli el seu pare.
- SR. S. Es natural. Els pares...
- NONI. Ni han de molt rars, i el d'ella és un d'ells.
- SR. S. Sí, ni han de moltes menes. Vagi dient.
- NON. Vostè com advocat, com a home de ploma, no deu tenir pèl de tonto, veritat?
- SR. S. Home, tenint ploma com vostè diu, és natural que no tingui pèl.
- NONI. No és això lo que vui significar.
- SR. S. Sí, ni han de molt rars. Vagi dient.

- NONI. Jo el que voldria de vostè, i per això he vingut a consultar-lo, és que em digui que faria en el meu lloc. Que ens aconsella que fem tant jo com ella perquè el seu pare es vegi obligat a casar-nos.
- SR. S. Ha dit vostè que la noia l'estima de bona veritat?
- NONI. Sí, senyor: de tot cor.
- SR. S. Que no vol al vell?
- NONI. No el vol encara que fos jove aquest vell, perquè soc jo qui l'ha fletxat.
- SR. S. Vostè en té alguna prova del seu amor. Algun escrit voluntariós que en cas de necessitat es pogués fer constar...
- NONI. Com tenir, tinc una postal que va enviar-me felicitant-me pel sant en la que hi han dos colomets que es donen el bec.
- SR. S. Veiam-la aquesta postal. Veurem que diu, quin partit se'n pot treure.
- NONI. No la porto damunt. La guardo a casa dintre de una capsa de mitxons perquè ningú la trovi.
- SR. S. Efectivament. Mal pot pensar-se ningú que entre els mitjons amagui les prendes del seu amor. Però que diu aquesta postal? Vostè ho recorda?
- NONI. De tota recordança. Està escrita en vers empecat per ella mateixa, i diu així:
En el dia de tu santo
te quiero tanto, Nonito...
Jo em dic Nonito per servir-lo. Nonito Sanson.
- SR. S. Està bé. Vagi dient.
- NoèI. En el día de tu santo
te quiero tanto, Nonito,
que el pensamiento no quito
de tu querer tanto, tanto, tanto, tanto.
Que li sembla?
- SR. S. Que hi sobren dos tantos. Però res hi fa. Res es pert per carta de mes.
- NONI. No: de carta no en tinc cap.
- SR. S. Amb lo que m'ha dit, ja en tenim prou.
- NONI. Sí? Que ens aconsella, doncs?
- SR. S. Escolti bé. Ara mateix, vostè llogui un auto i s'hi fica.

- NONI. Sí, senyor.
- SR. S. Fa que la seva estimada també s'hi fiqui.
- NONI. Sí, senyor: ens hi ficarem.
- SR. S. Fent per manera de que la gent els vegi junts.
- NONI. Sí, senyor, ho farem.
- SR. S. Quants més testimonis, millor.
- NONI. Sí, senyor. I que més.
- SR. S. Com un llamp, marxem a qualsevol poble d'aquí a la vora.
- NONI. A Santa Maria del Corcó, a l'Esquirol.
- SR. S. No cal anar tan lluny.
- NONI. Ho deia, perquè al Corcó no'm coneix ningú.
- SR. S. Al contrari. Convé escollir un lloc on tothom pugui tenir esment de la seva arribada.
- NONI. Doncs a Roda, que el Nunci és molt amic meu.
- SR. S. Això mateix. a qualsevol fonda de Roda.
- NONI. I un cop allí, que fem?
- SR. S. Des de Roda escriu vostè una carta al pare de la noia dient-li el que han fet i on se troven. I com que la notícia de la seva escapatòria a Roda ja haurà rodat prou, no caldrà més que esperar el perdó del pare, qui no podrà menys que donar-lo per a salvar el seu honor, ofegant així el dir de de la gent. Compren la jugada?
- NONI. Sí, senyor.
- SR. S. Que li sembla, jove?
- NONI. Això és lo que vostè ens aconsella que fem?
- SR. S. Tal com li dic. Medicina segura.
- NONI. Molt bé. I quan val aquesta recepta.
- SR. S. Que li diré... De una consulta corrent, ne faig pagar dos duros, però d'aquesta... Vostè mateix.
- NOËI. Li sembla sis pessetes?
- SR. S. No m'ha entès. Vui dir que...
- NONI. Set pessetes?
- SR. S. Home.
- NONI. Vuit pessetes!
- SR. S. Vagi dient.
- NONI. Perque no digui... Aquí té un bitllet de 50. Cobri el que siga.
- SR. S. Està bé. Gràcies.

NONI. No em torna res?

SR. S. Vaja, perque no digui, li tornaré tres duros, que són els que se'n farà d'auto. Pot ben dir que jo li pago l'auto.

NONI. I jo li quedo molt agraït.

SR. S. Ja recorda bé tots els detalls?

NONI. Sí, senyor: Auto, Roda, fonda, carta, i...

SR. S. I granota ficat al cove. No ho dubti: casament fet.

NONI. Vostè ho creu així?

SR. S. Li asseguro: cosa feta. Paraula.

NONI. Xòquil·la. Li prenc la paraula. Ja ens veurem.

SR. S. Quan vulgui, jove. Mani i disposi.

NONI. Igualment.

(El Sr. SALADRIGAS l'acompanya fins a la porta, i refregant-se les mans amb satisfacció, torna a la taula, pren un polvo i s'escura les ungles amb un trempa-plomes).

SR. S. Set duros! El dia no comença pas malament! Je, je! La veritat és que el concell que he donat a aquest jove, no te preu. No en quedarà poc de sorprès el pare de la noia quan rebi la notícia de la seva fugida a Roda! Je, je! M'agradaria poguer veure la cara que hi farà, el seu posat de sorpresa! Quina cara d'imbècil! Deu ésser molt animal aquest pare! Bada molt, pobre home!

ESCENA V

Dit i CANUT.

CANU. Senyor Saladrigas.

SR. S. Que hi ha, Canut!

CANU. Hi ha en Ton, el carnicer d'aquí la plasseta, que el vol veure.

SR. S. En quin sentit?

CANU. En el senti de que... De que el vol veure... mirant-lo.

SR. S. Ximplici!

CANU. Canut em dic.

- SR. S. Es igual.
CANU. Igual? No ho sabia.
SR. S. Em vol veure com a persona particular o com a advocat?
CANU. No sé tant. No més m'ha dit que vol parlar-li d'un *pas* que li *passa*.
SR. S. Una consulta!
CANU. Això deu ésser. Li dic que entri?
SR. S. No encara. Dígali que estic molt enfeinat, però per ésser ell qui és, el rebré tot seguit.
CANU. Molt bé diu.
SR. S. Fins que toqui el timbre no el fassis entrar.
CANU. Sí, senyor. (Diu que està molt enfeinat, i s'escura les ungles! No ho entenc!).
(*Se'n va*).
SR. S. Fem veure que tot això són escriptures i documents per a estudiar.
(*Escampant papers damunt de la taula*).
Això dóna molta importància a un advocat.
(*Pren un polvo, i toca el timbre.*)

ESCENA VI

Sr. SALADRIGAS i TON amb devantal de carnicer.
Tipo roig de cara i veu plena.

- TON. Amb permís.
SR. S. Hola Ton. Espereu un moment que apilotaré aquests protocols.
TON. Passi, fassi. Per mi no estigui. Ja esperaré.
SR. S. Un moment no més.
TON. Es veu que té molta feina, senyor Saladrigas..
SR. S. Molta, molta. Treballo molt.
TON. *Claro*. Hi han tants embolics pel món..
SR. S. Sí, això estava molt embolicat, però... Vaja, ja està. Ja estic per vos, Ton. Que desitjeu de mí, en què puc servir-vos.
TON. Un servidor, vinc per a explicar-li un cas.
SR. S. Una consulta?

TON. Gairebé que sí.

SR. S. Preneu seient i aneu dient.

TON. Sí senyor.

SR. S. Veiam que és aquest cas.

TON. Senzillament, que jo, com crec que vostè ja sap, soc carnicer.

SR. S. Sí que ho sé i bé prou que's veu.

(Pel devantal que porta).

TON. I com crec que vostè deu sapiguer, pago la meva contribució.

SR. S. Això ho suposo. Tothom la paga, en més o menys.

TON. Jo la pago en més.

SR. S. Voleu dir pujada?

TON. A dalt de tot.

SR. S. Aneu dient.

TON. I com que la pago, tinc dret per a exposar al públic la meva vianda.

SR. S. Es de raó.

TON. Doncs bé: avui com tots els dies, he exposat en la botiga vora el carrer, un xai, per cert molt tendre, i amb molta netedat de carn, perquè jo, mal m'està el dir-ho, en això de la netedat soc molt net.

SR. S. Aneu dient.

TON. Doncs bé: tenia com dic el xai penjat a la porta, i dintre de la botiga estava jo despatxant a una parroquiana casada de poc amb el magatzè de grans de...

SR. S. Que dieu! Casada amb un magatzè!

TON. No! Amb el fill del magatzè de...

SR. S. Al gra, al gra.

TON. Si senyor, ja hi soc al gra.

SR. S. Vui dir, al xai! Al xai, que teniu penjat a la porta: que ell em sembla que és el protagonista d'aquest quènto.

TON. No és quènto, que és història. Ha passat tal com li dic.

SR. S. Veiam que ha passat. Aneu dient.

TON. Doncs ha passat que estava jo despatxant a la granera casada de poc, que per certus és molt

alegroia...

SR. S. Al xai, al xai.

TON. Si senyor, al xai. Quan de cop al carrer sento un gran avalot de crits i rialles... I sap que era?

SR. S. No sé... Aneu dient.

TON. Doncs era que un gos havia pegat tan forta caixalada al meu xai, que, arrecant-li un bon troç de carn, fugia carrer avall corrent com un esperitat.

SR. S. Caratzus! Deuria tenir molta fam aquest gos!

TON. Pot contar quina carpanta treginaua quan les ha empreses amb la carn crúa.

SR. S. I bé, vos que voleu fer-hi en això! Que preteneu!

TON. Pretenc que com jo pago la meua contribució i tinc dret a exposar la meua carn al públic...

SR. S. La vostra o la del xai?

TON. La del xai. No vui veure atropellada la meua bèstia per una altra bèstia que resulta més bèstia que lo meua bèstia. No sé si m'enten!

SR. S. Parleu més clar i ens entendrem.

TON. En una paraula, que vui que l'amo del gos m'indemnitzi.

SR. S. Això és molt just.

TON. Vostè ho creu així, senyor Saladrigas?

SR. S. Es de llei.

TON. Me n'alegro de la seva conformitat. Ja veig que ens entendrem.

SR. S. Abans de tot: teniu testimonis? Algú que hagi vist la feta del gos?

TON. Sí senyor. Ho han vist el Borni de cal Ullastres i el beta-filero del davant de casa.

SR. S. El senyor Poy, el que té un ull de vidre?

TON. El mateix. Tots dos m'han dit que estan disposats a declarar la veritat.

SR. S. Malament! Tindrien d'ésser dos.

TON. Ja li dic que són dos.

SR. S. Sí, però tots dos estan mancats d'un ull, i resulta que no més ne fan un.

TON. Té raó Calla! Ja en tinc tres d'ulls.

SR. S. Un altre borni?

- TON. Sí que ho és, però no pas dels ulls de la cara.
SR. S. No! Com s'enten això!
TON. Se'n diu d'apellido. L'estanquer del costat de casa.
El coneix?
SR. S. Prou. Es client meu: però es diu Bori.
TON. Pel barri li diem senyor Borni.
SR. S. Està bé. Amb aquest ja farem. Haveu dit que tots estan disposats a declarar, eh?
TON. Com que han vist ben bé al gos com pegava dentallada i fugia.
SR. S. Essent així podeu dir que teniu el plet guanyat.
TON. En vostè confio.
SR. S. Podeu confiar-hi. En quant avaloreu el tall de carn que s'ha endut el gos?
TON. Unes deu pessetes.
SR. S. Posem-ni quinze.

(Prenent nota).

- TON. Com a vostè mateix li sembli. Les pagarà, eh?
SR. S. Ja ho crec. Vos teniu tota la raó. I presentant com podeu presentar tres testimonis, més o menys bornis, l'amo del gos no li resta més que pagar bonament, si no vol embrancar-se anant per justícia, que encara més hi perdria.
TON. Jo, per mí, estic disposat a arreglar-ho mano a mano amb bona amistat i concòrdia.
SR. S. Sí, és millor que vos fassi la paga directament, perquè vos podríeu citar-lo a l'amo del gos, i a les hores perdria el plet amb gastos i tot.
TON. I que els gastos sempre pugen més que lo que's reclama. Oi que sí, senyor Saladrigas?
SR. S. Ja ho podeu dir-ho, Ton. El paper i tinta de les escriptures cada dia va més car... Tot s'apuja.
TON. Tot s'apuja, sí: per això és que jo he pujat aquí per a explicar-li el cas del gos. En altre temps, quan les coses anaven bé, ho hauria deixat córrer i fins hi hauria fet brometa, però avui...
SR. S. No, no. El mal que's fa és precis pagar-lo. Vos el coneixeu bé a l'amo del gos?
TON. Ja ho crec!

SR. S. Es home de responsabilitat?

TON. Molta.

SR. S. Té diners?

TON. Diuen que molts.

SR. S. Bravo! Tot vos afavoreix, Ton. I qui és l'amo del gos?

TON. Es... vostè mateix.

SR. S. Jo!

TON. Sí, vostè és l'amo del gos que ha dentellat el meu xai emportant-se'n un bon troç de carn valorat en quinze pessetes.

SR. S. Deieu deu.

TON. Però vostè mateix ha dit quinze. Per lo tant, si no *abilla* les quinze de l'ala, més ben dit, del xai, el cito.

SR. S. Home, Ton...

TON. I que perdrà el plet amb gastos i tot, que sempre pugen més de lo que's reclama, perquè el paper i la tinta de les escriptures cada dia va més car. No és així, senyor Saladrigas?

SR. S. Sí, sí: teniu raó. No vui embolicar-me. Hem quedat que eren tres duros?

TON. Tres duros, sí.

SR. S. Aquí van tres duros en pesa.

(Se'ls treu de la butxaca).

Mireu si són bons.

TON. Sí que ho són. Això sí que és justícia de la bona. Pago al comptat.

(S'aixeca per a marxar).

SR. S. Lo que és de raó just és cumplir-ho.

TON. Molt bendit i molt ben entès. Vaja, estigui bo. Passi-ho bé.

SR. S. Ei, espereu-vos. No marxeu tan aviat. Encara no estem llestos, Ton.

TON. No? Que hi manca?

SR. S. Vos ja heu cobrat, eh que sí?

TON. Sí senyor. Que vol un rebut?

SR. S. No cal. La vostra paraula és del tot valiosa.

TON. Ja pot ben dir-ho: soc legal en tot i per tot.

SR. S. Vos ja heveu cobrat, repeteixo, però ara manca que cobri jo.

TON. Que diu!

SR. S. Que com amo del gos he pagat, però que com advocat em manca cobrar la consulta.

TON. Bé, però...

SR. S. I si no pageu vos cito.

TON. No, no: no estic per cites. No hi he anat mai a...
Quan li tinc de donar de la consulta?

SR. S. Cinc duros.

TON. Mosca! Així digui que encara hi perdo.

SR. S. Això ho dieu vos.

TON. Ben bé que hi perdo.

SR. S. La raó és la raó.

TON. Hi perdo un troç de xai i dos duros, que és com si me'n arrenquessin un altre troç de xai de la meva persona. Ja ho veu si hi perdo.

SR. S. Més hi perdrieu si vos entaulo un plet que el perdrieu.

TON. Prou que ho veig que el perdria!

SR. S. Amb gastos i tot, que com ja sabeu, sempre pugen més que...

TON. Calli, calli. No posi més llenya al foc que prou que crema.

(Tornant a seure).

Però, escolti: que no'l podria esquivar aquest pagament o quan menys mermar-lo un xic? Vostès, els homes de ploma, tenen recursos per tot. Com ho podria fer...

SR. S. Si em feu una altra consulta són cinc duros més.

TON. Fosca! *(Aixecant-se de cop).*
No fem bromes, senyor Saladrigas.

SR. S. Parlo seriosament, Ton.

TON. Tingui, tingui: aquí van els cinc duros de la consulta i no'm parlem més d'aquest cas.

z

(Li dona un bitllet).

SR. S. Està molt bé. Voleu un rebut?

TON. Bé prou que he rebut de per tot arreu! Passi-ho bé tingui.

SR. S. Estigueu bonet. Ja sabeu on teniu un bon conce-
ller.

TON. Sí, sí... No parli més. Qualsevol dia torno a embo-
licar-me amb aquesta gent de l'art de la ploma!
Vaia uns pollastres.

(Se'n va fent petar els dits).

ESCENA VII

Sr. SALADRIGAS. *Tot seguit CANUT amb una carta.*

SR. S. Je, je, je!

(Refregant-se les mans amb satisfacció).

No's pot ésser tonto en aquest món. No's pot ba-
dar. Dos duros d'aquest Ton, i set de l'enamorat,
són nou en l'espai d'una horeta. Si tot el dia anés
seguint així, això fóra una vinya. Je, je!

(Pren un polvo amb gran goig.)

CANU. Senyor Saladrigas.

SR. S. Que hi ha, Canut! un altra consulta!

CANU. Potser que sí.

SR. S. Fes-la passar.

CANU. Ja ha passat.

SR. S. Vui dir que entri, animal.

CANU. Ja ha entrat.

SR. S. No la veig!

CANU. Aquí està.

(Entregant-li una carta.)

SR. S. Una carta! Qui l'ha dut?

CANU. Un xuflero.

SR. S. Quin xuflero!

CANU. Els que menen *tomòvils* no se'ls diu així!

SR. S. Sempre seràs ruc. Veiam que diu la carta.

(Veient que no marxa).

Que fas parat! Que esperes?

CANU. La resposta que em vulgui donar.

SR. S. Està bé. (*Llegeix*). “Senyor Saladrigas: Seguint punt per punt els concells que m’ha donat, amb un auto de lloguer, i a la vista de tothom, he marxat amb la seva filla Niteta a Sant Pere de Roda.

Vostè ara digui que ens toca fer més.

El seu futur gendre

Nonito Sanson.

M’han ben atrapat!

CANU. Que li dic al xuflero que els hi digui que els toca fer?

SR. S. Res! Que prou que han fet.

CANU. Res li dic que els hi digui?

SR. S. Sí. Que els digui que... Que ja no hi ha remei!... Que torni en Nonito amb la meva filla a casa quan més aviat millor.

ESCENA DARRERA

Dits NONITO i aviat NITETA

NONI. Ja em té aquí, estimat sogre.

SR. S. Infame! Ja deus estar satisfet, eh?

NON. Sí, senyor, molt. Com li dic en la carta, tot ho hem fet punt per punt com vostè ho ha indicat. Tothom ha vist com fugiem. No he descuidat cap detall. Si he tornat tan prompte, ha sigut perque vostè no passés ànsia. Li està bé?

SR. S. Molt bé. I la meva filla?

NITE. Aquí als teus peus, papaito, demanant perdó.

(*Entrant i agenollant-se.*)

NONI. I jo també: perdó.

SR. S. Poques vergonyes!

NITE. Papà!

NONI. Senyor Saladrigas!...

SR. S. Això són coses de fer?

NONI. Ja li dic que no hem fet més que seguir els concells que m’ha donat al fer-li la consulta.

NITE. I que jo he escoltat darrera de la porta. Perdó.

NONI. Perdó.

- CANU. Je, je! Semblen unes cetrilleres de luxe.
SR. S. No hi ha remei! No hi ha més remei! Caseu-vos.
NITE. Que contenta que'm fas! Gràcies, papaito.
(*Aixecant-se*).
NONI. Igual li dic, estimat sogre.
SR. S. L'he feta bona! L'he feta bona! Això és pitxor
que ésser l'amo del gos.
NITE. Que vol dir!
NONI. Que diu!
SR. S. Ja m'entenc jo, ja m'entenc. Déu vos fassi ben
casats.
NONI. I que procurarem fer-lo avi ben aviat.
SR. S. Prou que ho suposo.

PROU

Vich, Març 1929.

UNA PESSETA